

VERSLAG 3^e DIALOOGAVOND PILOT ALMEERSE BURGERBAAN 28 februari 2024

Introductie

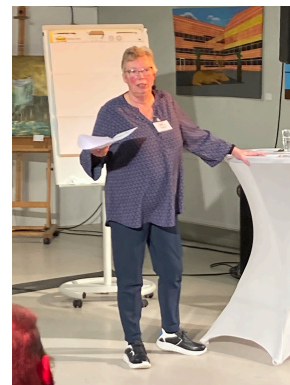
Op 28 februari 2024 vond de 3^e Dialoogavond Pilot Almeerse Burgerbaan in het kader van de Basiszekerheid plaats in Casa Casla: 19.30-21.45 uur. Deze avond werd weer georganiseerd door Stadscoöperatie Almere en mede voorbereid door de Netwerkgroep Basiszekerheid van de Partij van de Arbeid/Groen Links. Doel van de 3^e Dialoogavond was om de Almeerse Burgerbaan een duidelijk gezicht te geven. De drie eerste Almeerse Burgerbaners presenteerden zich die avond en Esther Hagelaar is met Frans Vrijmoed de verdieping ingegaan over de 'ins en outs' van de Almeerse Burgerbaan.

Deelnemers

39 deelnemers nemen deel aan de 3^e dialoogavond vanuit de burgerij, overheid, non-profitorganisaties en het maatschappelijk middenveld. Tijdens het interview met Frans Vrijmoed en in de dialoogsessies met de drie Almeerse Burgerbaners is het concept Almeerse Burgerbaan verduidelijkt en is afgesproken om het concept nader te introduceren binnen de geledingen: overheid, non-profitorganisaties, politiek en MVO-ondernemingen.

PROGRAMMA

Bestuurder Bertien Hoek van de Stadscoöperatie Almere heet als avondvoorzitter de deelnemers welkom. Zij neemt het programma met de deelnemers door en vraagt of er video opnames gemaakt mogen worden. Niemand tekent hier bezwaar tegen aan. Omroep Almere neemt de registratie van de dialoogavond voor haar rekening en zegt toe de registratie op www.omroepalmere.nl te zetten.

Het programma bestaat uit vijf onderdelen

1. Inleiding:

Tot algemeen genoegen geeft bestuurder Bertien Hoek aan dat de Stadscoöperatie Almere de beoogde drie Almeerse Burgerbanen heeft gerealiseerd. De Stadscoöperatie Almere heeft de drie eerste Almeerse Burgerbaners een vergoeding verstrekt en zorgvuldig aandacht besteed aan de procesbegeleiding van zowel de burgerbaners als de betrokken non-profit organisaties en uitvoeringinstanties. Bovenal heeft ze in de procesontwikkeling nauw afgestemd met de ontwerper van het concept, Frans Vrijmoed.

Van de veertien aanmeldingen zijn zes potentiële burgerbaners op gesprek gekomen. Hun casus is uitvoerig met henzelf en met vertegenwoordigers uit de overheidsinstanties en non-profitorganisaties besproken. Voor drie aanmelders is de Almeerse Burgerbaan passend: er is behoefte aan een vergoeding voor het dagelijks leven, betaald werk is niet gewenst en er bestaat motivatie om de Almeerse Burgerbaan verder te ontwikkelen.

Bertien Hoek trekt het succes breder. Ze benadrukt dat de Almeerse Burgerbaan gestaag gestalte krijgt omdat de burgers, overheid en non-profitorganisaties samen oplopen in de pilot. Door de communicatie rondom een Almeerse Burgerbaner in één hand te houden bij de Stadscoöperatie Almere, wordt de onzekerheid wat er wel en wat niet (financieel) mogelijk is beheersbaar. De vragen zijn echter: 'Wat hebben we geleerd en wat zijn eventuele open eindjes'?

Aan de hand van drie casussen is geleerd dat de potentiële Almeerse Burgerbaners deskundige ondersteuning behoeven. Dit het liefst in één hand in de communicatie met de non-profitorganisaties en de overheid. Voorts is geleerd dat de welwillendheid bij betrokkenen wordt versterkt bij het veiligstellen van financiële risico's, evenals het onderschrijven van het belang van persoonlijke bestaanszekerheid. Vanuit de casussen wordt stap voor stap het proces doorlopen.

Tegen welk problemen zijn we in de start van de pilot opgelopen en hoe denken we deze problemen op te lossen?

Natuurlijk zijn er nog meer open eindjes. Het laten ontstaan van het concept Almeerse Burgerbaan kent namelijk veel facetten, die gestaag boven water komen en gestaag opgepakt moeten worden. Zo heerst er onzekerheid over het oordeel van de Belastingdienst over de hoogte van een onkostenvergoeding bij de koppeling van reiskosten en vrijwilligerswerk.

Voor de Stadscoöperatie Almere is het belangrijk dat de burgerbaners zelf kunnen kiezen bij welke non-profitorganisatie ze aan de slag gaan en welke werkzaamheden ze willen doen. Dit geeft een gevoel van eigenwaarde en het belang voor de burgerbaners kan niet genoeg benadrukt worden. In de ontwikkeling van de pilot zal dit besef van zelf mogen kiezen verder worden uitgewerkt.

Indien er mensen in de zaal zitten die in aanmerking willen komen voor de Almeerse Burgerbaan, die kunnen zich in de pauze melden (drie mensen maken hiervan gebruik).

Avondvoorzitter Bertien Hoek eindigt haar inleiding met de stelling dat de Stadscoöperatie wil bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken in Almeerse samenleving door de nadruk te leggen op wat er WEL kan. De stadscoöperatie heeft ervaren dat deze insteek vruchtbaar is.

2. Interview:

In het interview van Esther Hagelaar met conceptontwerper Frans Vrijmoed komt de wens naar voren om burgers een dekkende vergoeding te verstrekken voor het verrichten van zelfgekozen vrijwilligerswerk.

Deze wens of liever gezegd het recht op leefgeld voor vrijwilligers verdient volgens Frans de aandacht van de overheid, omdat de pilot Almeerse Burgerbaan laat zien hoe zeer dit nodig is. Een groep vrijwilligers heeft te weinig leefgeld en moet noodgedwongen na hun werk naar de voedselbank. Het zou beter zijn als er wetgeving komt, waarin het recht op vrijwilligersvergoeding is geregeld.

Temeer omdat het aantal vrijwilligersuren in Nederland hoog is: ieder jaar worden er naar schatting 500 miljoen vrijwilligersuren gerealiseerd. Dat is gemiddeld één uur per inwoner per week., en vier uur per vrijwilliger per week. Esther vraagt Frans om duidelijkheid over de verschillende begrippen zoals basisinkomen, basisbaan, landelijke burgerbaan en Almeerse burgerbaan te geven.

Het eerste punt, het basisinkomen staat voor een onvoorwaardelijk bedrag van de overheid voor iedere burger. Een inkomen dat hoog genoeg is om aan het sociale leven deel te nemen en te voorzien in de basis levensbehoeften als onderdeel van bestaanszekerheid.

Het tweede punt, de basisbaan is een betaalde baan voor mensen met een uitkering en een beperkt werkvermogen, die moeilijk aan het werk kunnen komen.

Het derde punt, de landelijke burgerbaan is een deeltijdbaan bij de overheid waarin de burger enkele uren per week zelfgekozen vrijwilligerswerk verricht bij één of meer non-profit instellingen (ANBI's/SBBI's) en waarvoor de overheid het wettelijk minimum uurloon betaalt.

Het vierde punt, de Almeerse Burgerbaan wijkt af van de landelijke burgerbaan in de manier van financiering en begeleiding. In de Almeerse Burgerbaan ligt de financiering bij een organisatie buiten de overheid en wordt de potentiële burgerbaner in het proces, op alle fronten ondersteund door een informele begeleider.

Verder wil Esther graag weten wat de kansen van de Almeerse Burgerbaan zijn voor de Burgerbaner zelf en voor de maatschappij. Ook wil Esther graag van Frans weten of de Burgerbaan gezien kan worden als voortraject voor regulier werk. Frans geeft aan dat vrijwilligers kunnen doorstromen naar regulier werk, maar dat het merendeel van vrijwilligerswerk bestaat uit enkele uren werk per week, dat moeilijk is te vertalen naar een reguliere baan. Tenslotte vraagt Esther naar voorbeelden die lijken op de (Almeerse) Burgerbaan.

Frans geeft aan dat binnen het bedrijfsleven sommige MVO-gerichte bedrijven de mogelijkheid bieden tot medewerkersvrijwilligerswerk. Deze MVO's geven hun medewerkers daarvoor de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te doen in de gewone werktijd. In feite betaalt de werkgever door voor het levensonderhoud van de werknemer voor het kunnen verrichten van vrijwilligerswerk. Frans pleit ervoor dat organisaties, overheden en burgers meer belang gaan hechten aan vrijwilligerswerk opdat veel meer van dit werk wordt opgepakt. Indien daarvoor een vrijwilligersvergoeding beschikbaar komt voor iedereen, inclusief voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, dan wordt vrijwilligerswerk veel inclusiever. Als recht op dit type burgerbaan, met daarin de vrije werkkeuze, wordt verankerd in de wet, is dit een monumentale stap naar echt inclusief vrijwilligerswerk. Een mooie wens om het interview mee af te sluiten.

3. **Dialogsessies** : De dialogsessies vinden aan vier werktafels plaats: twee gericht op de ervaringen van de burgerbaners en twee gericht op de toepassingen van en mogelijke aanpassingen in de wet- en regelgeving. Voor de drie eerste Almeerse Burgerbaners is het een hele stap geweest om aan de pilot mee te doen: 'wat wordt er van mij verwacht en kan ik wel aan de verwachtingen voldoen'? Door samen in de pilot met een vertegenwoordiger van de Stadscoöperatie Almere, non-profitorganisatie en uitvoeringsinstantie op te trekken, ontstaat de onderling commitment.

Eén van de burgerbaners geeft aan dat er geleidelijk aan rust en zekerheid over het eigen kunnen ontstond. De burgerbaners spreken hun tevredenheid over de betrokkenheid van de verschillende partijen uit. Prominent brengen de burgerbaners de erkenning van status en erkenning voor het werken naar voren. Vrijwilligerswerk maakt hen actief en geeft hen een gevoel van onafhankelijkheid, temeer omdat burgerbaners de vrijheid hebben van non-profitorganisatie te wisselen. Alleen al deze keuzemogelijkheid verhoogt de kwaliteit van het leven. Het blijft echter moeilijk om met trots te praten met derden over de verkregen Almeerse Burgerbaan. Anderen hebben deze baan niet, terwijl ze het wellicht ook verdienen.

Hoewel de Stadscoöperatie Almere geen formele verantwoordelijkheid naar de vrijwilligers kent, wordt hun praktische begeleiding als zinvol en prettig ervaren door de eerste drie burgerbaners, overheid en enkele non-profitorganisaties. Het gegeven dat er proactief wordt gecommuniceerd en mogelijke risico's worden geslecht, stemt algeheel tot tevredenheid. Bij iedere potentiële burgerbaner zullen de risico's en aarzelingen om mee te doen uitgewerkt moeten worden. Geen casus is gelijk.

Geopperd wordt om de onderlinge jaloezie tussen potentiële burgerbaners weg te nemen door te selecteren op degenen die een vergoeding echt nodig hebben. Immers een vrijwilliger moet zich financieel kunnen permitteren om gratis te werken en na een werkdag niet de gang naar de voedselbank te moeten maken. Hiermee voorkomt men dat er geselecteerd wordt op postcodes. Voor een groep potentiële vrijwilligers geldt dat het declareren van reiskosten bij de uitvoeringsinstanties een optie kan zijn voor degenen die geen burgerbaan hebben, maar te weinig geld hebben om de reis naar het werk te maken. Dit is een tussenoplossing, die in een andere stad is opgelost door een omnibus door de stad te laten rijden

Aan de verschillende tafels werd benadrukt dat het veilig ontvangen van een vrijwilligersvergoeding binnen de wettelijke kaders belangrijk is. Enkele vertegenwoordigers van de gemeente en UWV geven tot tevredenheid van de deelnemers aan dat een vergoeding bij de Almeerse Burgerbaan mogelijk is. De blokkades in het systeem behoeven nog de nodige aandacht van alle betrokken partijen. Structurele blokkades en ervaren remmen immers de integratie in de samenleving.

Aan de tafel gericht op de wet- en regelgeving wordt het concept zorgzame overheid besproken. De vraag hoe dit vorm te geven richt zich op het herstellen van vertrouwen en het wegnemen van drempels in de regelgeving en de financiering. Voorwaarde is dat de proces- en de werkbegeleiding optimaal is. Vanuit de uitvoeringsinstanties wordt aangegeven dat de reikwijdte van de wet- en regelgeving mede afhangt van de ervaring van de gebruikers van de gebouwen. Vaak kan er meer dan bij eerste lezing wordt gedacht.

Verder wordt er gefilosofeerd over een goede bestemming van de vrijwilligersvergoeding als een vrijwilliger deze vergoeding weigert. Het idee een centrale pot te realiseren, wordt met gemengde gevoelens ontvangen. Immers non-profitorganisaties kunnen deze gelden intern goed besteden. Non-profitorganisaties worden op projectbasis gefinancierd en niet op structurele basis. Dit belemmert het aangaan van financiële verplichtingen met vrijwilligers. Zo krijgt de voedselbank het meeste geld voor de inkoop van voedsel en is er weinig geld beschikbaar voor vrijwilligersvergoedingen. Dit is temeer pijnlijk omdat een groep vrijwilligers bij de voedselbank nauwelijks een hoger inkomen hebben dan de klanten van de voedselbank.

De ontwikkelmogelijkheden van vrijwilligers komen ook naar voren in de dialoogsessies. Vrijwilligers, en dus ook Almeerse Burgerbaners moeten de motivatie en de capaciteiten hebben om vrijwilligerswerk te verrichten en de mogelijkheden krijgen op werk te verrichten, dat idealiter aansluit bij hun passie en niveau. Overwogen kan worden om een opleidingstraject in te voegen voor de burgerbaners, die hier baat bij hebben. Omgekeerd is het ook van belang om vrijwilligers te selecteren voor bepaald type werk. Op den lange duur is een andere definitie van arbeid gewenst. Arbeid waarvoor je loon krijgt heeft een hogere status dan vrijwilligerswerk (met of zonder een vergoeding), terwijl het allemaal werk is. Tenslotte kan een ander naam voor vrijwilligerswerk opgevoerd worden: namelijk burgerwerk. Maar deze wensen tot naamsverandering liggen in de toekomst.

4 **Conclusies en afspraken:**

Gesteld wordt dat de Stadscoöperatie Almere, met in haar kielzog de Werkgroep Basiszekerheid bijdraagt aan de ontwikkeling en verwezenlijking van de Almeerse Burgerbaan. Afgesproken wordt om het concept Almeerse Burgerbaan ter goedkeuring formeel voor te leggen aan de Belastingdienst. Ook wordt de conclusie uit één van de dialoogsessies overgenomen om de kaders Almeerse Burgerbaan uit te werken in een beleidsstuk, c.q. Plan van Aanpak.

Met een Plan van aanpak in de hand is het belangrijk om de contacten met de overheid, non-profitorganisaties en de politiek te verbreden en te verdiepen met de focus op een transparante communicatie, zicht op onderlinge verantwoordelijkheden en toekomstige (overheids)financiering. Idealer doorziet de overheid dat armoede samen kan hangen met het verkrijgen van een vrijwilligersvergoeding en ondersteunt ze de burgerbaan, te beginnen bij de Almeerse Burgerbaan.

Gepleit wordt om in de aanloop naar een vaste financieringsstructuur ook MVO-ondernemingen te betrekken. Dit heeft een tweeledig doel: verkrijgen van cofinanciering en facilitering van betaald werk. Tenslotte wordt afgesproken om de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van financiering in de Pilot Almeerse Burgerbaan op de 4^e dialoogavond in het najaar van 2024 te bespreken.

Avondvoorzitter Bertien Hoek sluit de 3^e dialoogavond af met de hartelijke dank aan alle deelnemers voor hun inzet. De denkkraft van de burgers, burgerbaners, vertegenwoordigers van instanties en de werkgroep helpt om de Almeerse Burgerbaan gestaag gestalte te geven. 'We hebben elkaar nodig en als ieder blijft aanhaken dan worden we samen enthousiast', aldus Bertien. Onder applaus nodigt ze de deelnemers uit om naar de informele borrel te gaan.

5 **Informele afsluiting van de dialoogavond**

De 3^e dialoogavond Pilot Almeerse Burgerbaan is afgesloten met een informele borrel. Hier is ruim gebruik van gemaakt. De deelnemers spreken hun waardering uit voor de 3^e dialoogavond: in een ontspannen sfeer is de opbrengst van de avond doorgenomen. Er zijn onderlinge afspraken gemaakt en er zijn hints gegeven voor het verder vormgeven van de Almeerse Burgerbaan in het eerste jaar van de pilot en later.

www.stadscooperatie-almere.nl
